

Gezondheid steviger verankeren in omgevingsbeleid

De overheid kan een gezonde leefomgeving steviger verankeren in het omgevingsbeleid. Nu dreigt gezondheid in de verdrukking te komen van andere omgevingsdoelen, zoals de overstap op duurzame energiebronnen en meer mobiliteit en woningen. Met een afwegingskader en concrete resultaatverplichtingen kan de overheid volgens de Gezondheidsraad meer kansen benutten om gezondheidswinst te realiseren.

Mensen kunnen ziek worden van de omgeving waarin ze leven, bijvoorbeeld door luchtverontreiniging of geluidsoverlast. Tegelijkertijd kan de leefomgeving ook een gunstige invloed hebben op de gezondheid van mensen, bijvoorbeeld door uit te nodigen tot lichaamsbeweging en ontspanning. De overheid streeft naar een gezonde leefomgeving, maar moet in omgevingsbeleid ook veel andere doelen meewegen. In de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) en het Nationaal Milieubeleidskader (NMK) zijn die andere doelen vaak concreter geformuleerd – met harde einddoelen en tussendoelen. Daardoor dreigt gezondheid ondergeschikt te raken in omgevingsbeleid.

De overheid kan gezondheid beter verankeren in het omgevingsbeleid door ook voor gezondheidswinst concrete einddoelen, tussendoelen en resultaatverplichtingen op te stellen. Ook bij de toepassing van normen om de blootstelling aan schadelijke stoffen te beperken kan de overheid duidelijker sturen op gezondheidswinst. In de praktijk wordt vaak alleen uitgegaan van wat wettelijk is toegestaan. Het doel van gezondheidsbescherming kan daardoor buiten beeld raken.

Naast een minder vrijblijvende omgang met doelen en normen, pleit de Gezondheidsraad voor een betere ondersteuning van decentrale overheden. Zij krijgen onder de Omgevingswet, die naar verwachting begin 2023 in werking treedt, een grotere verantwoordelijkheid om gezondheid mee te wegen in hun omgevingsbeleid. De raad ziet een rol voor de rijksoverheid om de decentrale overheden daarbij te ondersteunen, onder meer met een afwegingskader waarmee gezondheid expliciet en op gelijkwaardig niveau kan worden afgewogen tegen andere omgevingsdoelen.

De publicatie Kansen voor gezondheidswinst in omgevingsbeleid (nr. 2022/16) is te downloaden van www.gezondheidsraad.nl.

Voor vragen kunt u contact opnemen met Gerard van Roon, tel. 06 117 97 052, e-mail: pers@gr.nl.